

**КОНФЕРЕНЦИЯ ЗА ПРИСЪДИНЯВАНЕ
КЪМ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ
– ХЪРВАТИЯ –**

**Брюксел, 25 юни 2010 г. (28,06)
(OR. en)**

AD 22/10

LIMITE

CONF-HR 21

ДОКУМЕНТ ПО ПРИСЪЕДИНЯВАНЕТО

Относно: ОБЩА ПОЗИЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ
Глава 23: Съдебна система и основни права

ОБЩА ПОЗИЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Глава 23: Съдебна система и основни права

Настоящата позиция на Европейския съюз се основава на неговата обща позиция за Конференцията за присъединяване на Хърватия (CONF-HR 2/05) и се подчинява на преговорните принципи, одобрени от Конференцията за присъединяване (CONF-HR 5/05), по-специално:

- мнението на някои от страните по определена преговорна глава не предопределя по какъвто и да било начин позицията, която може да бъде заета по други глави;
- споразуменията, дори частични, постигнати в хода на преговорите по глави, които подлежат на последователно разглеждане, не могат да се смятат за окончателни преди постигането на цялостно споразумение;

както и на изискванията, посочени в точки 13, 16 и 26 от рамката за преговори.

ЕС подчертава, че е важно Хърватия да зачита Споразумението за стабилизиране и асоцииране, както и Партньорството за присъединяване, които са основни елементи на предприсъединителната стратегия.

ЕС припомня, че пълното сътрудничество с Международния наказателен трибунал за бивша Югославия (МТБЮ) остава все така важно, в съответствие с рамката за преговори. Освен това ЕС припомня заключенията си от 3 октомври 2005 г., че липсата на пълно сътрудничество с МТБЮ ще повлияе върху цялостния напредък на преговорите.

ЕС насърчава Хърватия да продължи процеса на привеждане на законодателството си в съответствие с достиженията на правото на ЕС и тяхното ефективно въвеждане и прилагане, както и като цяло да разработи, още преди самото присъединяване, политики и инструменти, възможно най-близки до тези на ЕС.

ЕС отбелязва, че в позицията си от CONF-HR 6/10 Хърватия приема действащите към 1 януари 2010 г. достижения на правото на Общността по глава 23 и заявява готовността си да ги прилага към датата на присъединяване на страната към Европейския съюз.

ЕС отбелязва различните предприети мерки, както и намеренията, изложени в позицията на Хърватия CONF-HR 6/10 и отнасящи се до аспектите на глава 23: Съдебна система и основни права. ЕС отбелязва, че са необходими по-нататъшни усилия за завършване на законодателната рамка в няколко области. Освен това ЕС подчертава, че е важно Хърватия да установи метод за отчитане на резултатите в хоризонтален план, като по този начин покаже, че въвежданите реформи дават конкретни резултати.

i) Съдебна система

Независимост

ЕС взема под внимание информацията относно *независимостта* на съдебната система и в частност мерките, свързани с набирането и професионалното ориентиране на съдиите и прокурорите. ЕС подчертава, че е важно да се осигурят функциониращи системи за подбор, основани на единни, прозрачни, обективни и национално приложими критерии, за набирането и назначаването на съдии и прокурори. ЕС отбелязва в това отношение намерението на Хърватия да въведе по-нататъшни изменения в основното законодателство (което включва Закона за Държавния съдебен съвет, Закона за прокуратурата, Закона за съдебната академия и Закона за съдилищата), прието през декември 2009 г., както и в съответното вторично законодателство. ЕС отбелязва необходимостта от укрепване на публичната отчетност на съдебната система, както и важноста на това да се предотврати политическо и друго вмешателство в съдебното производство.

ЕС отбелязва, че първият прием в Държавното училище за съдии и прокурори е планиран за октомври 2010 г., а първите назначения ще бъдат извършени след покриването на учебната програма и преминаването на изпити през 2012 г. ЕС насърчава Хърватия да предприеме своевременно всички необходими мерки и подчертава особеното значение, което придава на пълното и правилно прилагане на транснационалните разпоредби за назначаването на съдии и прокурори. В това отношение Хърватия следва да постигне резултати, които да показват, че назначенията се извършват въз основа на качества без политическо вмешателство. Специално внимание ще се обръща на функционирането на Държавния съдебен съвет и Държавния прокурорски съвет, както и на по-нататъшното им укрепване. ЕС призовава Хърватия да предприеме стъпки, гарантиращи безпристрастността на съдебната система при назначенията за председател на съд.

Безпристрастност

ЕС взема под внимание предоставената от Хърватия информация относно *безпристрастността* на съдебната система и в частност Етичния кодекс за съдии и прокурори, системата за дисциплинарно производство и имунитета на членовете на съдебната система. Освен това ЕС отбелязва и подчертава важността на намеренията на Хърватия да извърши реформа в процедурата за назначаване на членове на Държавния съдебен съвет и Държавния прокурорски съвет, да отстрани възможността за политическо вмешателство в работата на тези две структури и да премахне 5-годишния изпитателен срок за съдиите. ЕС приканва Хърватия да информира редовно ЕС за предприетите и планираните в това отношение стъпки. Във връзка с това ЕС подчертава колко важна е прозрачността на процеса за избор на професионални членове на тези органи от техни колеги. В частност ЕС подчертава, че е важно да се гарантират ефективни и прозрачни дисциплинарни процедури. ЕС приканва Хърватия да укрепи способността на Държавния съдебен съвет и Държавния прокурорски съвет да изпълняват функциите си, и по-конкретно отнасящите се до назначаването, обучението, повишението и дисциплинарните мерки на съдебните служители, както и да гарантира в достатъчна степен безпристрастността и отговорността на тези структури. Освен това ЕС призовава Хърватия да предприеме мерки, гарантиращи пълното прилагане на Кодекса за поведение и повишаващи ефикасността на системата за деклариране на притежаваното имущество на съдии и прокурори, в това число системни проверки на достоверността. ЕС подчертава, че е важно Хърватия да покаже резултати в тези области. ЕС приканва Хърватия да подобри публикуването на окончателни съдебни решения и достъпа до тях както в интерес на развитието на съдебната практика и последователността ѝ, така и с оглед на по-широко публично разпространение.

Професионализъм и компетентност

ЕС взема под внимание информацията относно *професионализма и компетентността* на съдебната система и в частност на мерките, свързани с развитието на Съдебната академия, включително новопридобития ѝ статут на независима структура, намеренията за увеличаване на капацитета ѝ и предоставянето на постоянни помещения. ЕС приканва Хърватия да гарантира независимостта на Съдебната академия на практика, да подобри първоначалното обучение и обучението на работното място, включително по въпроси на правото на ЕС, укрепването на съответните институции за обучение, в това число увеличаване на служителите, и да вземе мерки, гарантиращи, че планираното държавно училище за съдебни служители изпълнява ефективно ролята си.

Ефективност

ЕС взема под внимание информацията относно *ефективността* на съдебната система и по-конкретно намаляването на броя на изостаналите съдебни дела в съдилищата, рационализирането на съдебната мрежа, въвеждането на системи за информационни технологии, плановите за реформа на процедурата по изпълнение и въвеждането на система на публични съдия-изпълнители. ЕС отбелязва, че броят на изостаналите съдебни дела в съдилищата остава висок, особено по отношение на старите дела, и че продължителността на производството продължава да е проблем. ЕС приканва Хърватия да продължи да полага усилия за значително намаляване на броя на изостаналите съдебни дела в различните съдилища и да установи единна всеобхватна система за статистическо наблюдение на обработването на делата в съдилищата и в прокуратурата, като наред с другото предприеме мерки, гарантиращи адекватно наблюдение на средната продължителност на съдопроизводството при различните категории дела. ЕС подчертава, че е важно съдилищата да разполагат с достатъчно средства за изпълнение на задълженията си и призовава Хърватия да активизира и увеличи усилията за изпълнение на функционалното и физическото сливане на градските съдилища и съдилищата за простъпки, както и на прокуратурите, и да приеме ясен план за рационализиране на окръжните и търговските съдилища.

ЕС призовава Хърватия да предприеме стъпки, гарантиращи осезаемо подобрене в изпълнението на съдебните решения още преди въвеждането на планираната нова система за изпълнение. ЕС подчертава значението на неотложното реформиране на системата на административното правосъдие. ЕС отбелязва намеренията на Хърватия във връзка с алтернативното разрешаване на спорове (АРС) и насърчава Хърватия да осигури подходящо използване на АРС с цел по-голяма съдебна ефикасност. Следва да се обръща по-голямо внимание на извънсъдебната медиация и да се предприемат стъпки, гарантиращи, че съдебната медиация не се възприема като пречка от гледна точка на показателите за представянето на съдиите. ЕС подчертава, че е важно да продължат подобренията в системата за съдебни инспекции, включително увеличаването на персонала, както и с цел по-голяма прозрачност на прокуратурата. ЕС насърчава Хърватия да направи необходимото за приемането на съответните правила, осигуряването на обучение и завършването на други подготвителни дейности с цел пълно прилагане на новите разпоредби на наказателно-процесуалния кодекс относно измененията на съдебното разследване и прехвърлянето на компетентност към главния прокурор.

Военни престъпления

ЕС взема под внимание предоставената от Хърватия информация относно провеждането на национални разследвания и съдебни процеси за военни престъпления. ЕС подчертава, че е важно да се постигне по-нататъшен напредък в тази област, не само в интерес на правосъдието в Хърватия, но и за да се укрепи процеса на помирение в Хърватия и в региона. В този смисъл ЕС също така насърчава Хърватия да продължи да разглежда въпроса за лицата, обявени за изчезнали по време на конфликта през 90-години на XX век. ЕС подчертава необходимостта да се сложи край на безнаказаността по отношение на многото неразследвани и непоследвани престъпления от 90-те години на XX век и да се преодолее съпротивата на местно равнище срещу разследването и наказателното преследване на някои престъпления. Във връзка с това ЕС насърчава Хърватия да насочи ефективно ресурси за разследване на най-тежките и особено чувствителни случаи, както и да се възползва максимално и по предназначение от възможността за прехвърляне на дела от местните съдилища към специалния съд за военни престъпления.

Освен това ЕС призовава Хърватия да покаже, че е сложила край на всякакви предубеждения, свързани с дела за военни престъпления, и да гарантира безпристрастното гледане на дела от правоприлагащите структури и съдилищата, включително чрез степенуване на разследванията според важността и прилагането на единен стандарт за наказателна отговорност. Особено внимание следва да се обърне на единното прилагане в съдебната система на стандарти за съдебно преследване при процеси за военни престъпления, и на отстраняването на несъответствия в обвиненията и съдебните присъди за сходни престъпления. ЕС призовава Хърватия да предприеме стъпки, гарантиращи систематичното осигуряване на подходяща, назначена от съда защита на обвиняемите, както и прилагането на адекватни мерки за защита на свидетели.

Освен това ЕС приканва Хърватия да изпълни плана за действие за преразглеждане на задочно гледаните дела, включително да приложи новите разпоредби на наказателно-процесуалния кодекс за подновяване на производства и за предоставяне на други средства за правна защита като защита на законността, като по този начин гарантира, че съответните съдебни органи разглеждат безпристрастно и правилно както искания за възобновяване на производство, така и подновени процеси. ЕС отбелязва работата на Хърватия по база данни на случаите на военни престъпления. ЕС приканва Хърватия да завърши тази база данни и да я превърне в ефективен, оперативен инструмент, включително на регионално равнище, който да допринася за преследването на военни престъпления.

Съдебна реформа

ЕС взема под внимание информацията от Хърватия относно процеса на съдебна реформа и в частност ангажимента ѝ да приложи напълно плана за действие на стратегията за съдебна реформа от юни 2008 г., както и планираната актуализация на този документ. ЕС изтъква, че е важно Хърватия да актуализира стратегията за съдебна реформа и плана за действие, и да постигне успех в ефективното им прилагане, включително чрез осигуряване на достатъчен институционален капацитет за управлението на съдебните реформи, в това число следзаконодателния надзор. ЕС насърчава Хърватия да продължи без отлагане текущата вътрешна реорганизация на Министерството на правосъдието и да осигури достатъчен персонал, особено в ключовите области на реформа, както и ефективна координация на участващите структури. ЕС подчертава значението на навременната подготовка за използване на Европейския социален фонд, и в частност на оперативната програма за развитие на институционален капацитет в областта на съдебната реформа и антикорупционните мерки.

ii) Борба с корупцията

Политика и национални институции

ЕС отбелязва информацията от Хърватия относно действащите институционални договорености за координацията, прилагането и наблюдението на усилията за борба с корупцията, включително неотдавнашното повишаване на ролята на Комисията за борба с корупцията, понастоящем председателствана от министър-председателя. ЕС подчертава значението на постоянно наблюдение на високо равнище на отчетността и ефективността на съдебната и на административната система във връзка с овладяването на организираната престъпност и корупцията.

ЕС подчертава, че е важно Хърватия да изпълни Националната стратегия и плана за действие за борба с корупцията, както и да гарантира законодателната и институционалната стабилност на рамката за борба с корупцията. По-конкретно Хърватия следва да осигури ефективен институционален механизъм за координация на прилагането и наблюдението на усилията за борба с корупцията, включително по-нататъшно укрепване на координационната структура на Министерството на правосъдието и подобряване на капацитета и резултатите на Министерството на администрацията предвид широките му отговорности съгласно стратегията и плана за действие за борба с корупцията.

ЕС отбелязва и все по-активната роля на Националния съвет за наблюдение на стратегията за борба с корупцията. ЕС насърчава използването и занапред на този активен подход за наблюдение на изпълнението на стратегията, включително чрез предлагане на мерки за корекции в стратегията и плана за действие и стартиране на редовни обществени дебати по въпроси, свързани с корупцията. Освен това ЕС насърчава хърватското правителство да организира редовно, с координираното участие на всички заинтересовани институции и на гражданското общество, дейности за повишаване на осведомеността относно наличието, причините, сериозността на корупцията и заплахата, която тя крие.

ЕС отбелязва предвидения от Хърватия анализ на въздействието на стратегията за борба с корупцията и планираното актуализиране на тази стратегия и свързания с нея план за действие, в които ще се обърне по-голямо внимание на превантивните мерки като справяне с конфликти на интереси, повишаване на интегритета и прозрачността в държавната администрация и подобряване на законодателството относно финансирането на политическите партии. ЕС набляга на значението на надеждните статистически данни, както и че е важно да се осигури капацитет за разработване на анализ на въздействието на политиката. ЕС подчертава важността на ефективното прилагане на тези мерки и на плана за действие за борба с корупцията в държавни дружества, в частност за да се намали политическото вмешателство и да се подобри независимия надзор и контрол.

Национална правна рамка

ЕС отбелязва предоставената информация относно националната правна рамка за борба с корупцията в Хърватия. ЕС насърчава Хърватия да продължи да внася подобрения в тази рамка, за да увеличи ефективността ѝ. В частност ЕС насърчава Хърватия изцяло да преразгледа и подобри сега действащото законодателство относно финансирането на политически партии, за да може, наред с другото, в обхвата му да се включат и предизборните кампании и да се повиши прозрачността и независимият надзор. ЕС насърчава Хърватия да вземе изцяло под внимание неотдавнашните препоръки в това отношение на групата „Държави срещу корупцията“ (GRECO).

Освен това ЕС насърчава по-нататъшното прецизиране на законодателството относно Службата за предотвратяване на корупцията и организираната престъпност (USKOK), включително по отношение на понастоящем ограничената ѝ компетентност при случаи на данъчни измами. Освен това ЕС отбелязва недостатъци в правната рамка за разглеждане на икономически и финансови престъпления. ЕС призовава Хърватия да вземе мерки за справяне с корупцията в частния сектор, да се възползва максимално от възможността за съдебно преследване на юридически лица за корупция, да преследва случаи на изпирене на пари на „самостоятелни начала“ и да преследва нарушения на член 300 от Наказателния кодекс (несъобщаване за престъпни деяния).

ЕС отбелязва информацията, предоставена във връзка с член 82 от Наказателно-процесуалния кодекс и приканва Хърватия да въведе подходящи институционални договорености за правилното управление на имущество, конфискувано при наказателно производство.

ЕС подчертава, че е важно да се подобри прозрачността, ефективността и интегритета на публичната администрация като един от стълбовете на рамката за борба с корупцията. В това отношение ЕС приканва Хърватия да приложи конкретни мерки за борба с корупцията, да осигури постоянно обучение на персонала и да приеме, измени и прилага законодателство, необходимо за пълното прилагане на Закона за общите административни процедури, за да се гарантира прозрачността, обективността, яснотата, ефективността и правната сигурност. Освен това ЕС приканва Хърватия да подобри достъпа до информация за законодателството и практиките с цел повишаване на прозрачността, да работи за по-доброто прилагане на етиката и интегритета в публичната администрация и да направи необходимото, за да осигури изпълнението на планове за действие за борба с корупцията в държавните дружества. Освен това ЕС подчертава значението на мерките за деполитизиране в държавната служба и завършването на правната основа за изграждане на професионална държавна служба чрез въвеждането на нова система за възнаграждения, така че да се гарантира повишението, основано на заслуги, механизмите за поощряване и задържане на служителите с умения и съответно свеждането до минимума на риска от корупция.

ЕС подчертава, че е важно да се подобри значително справянето със ситуации, в които има конфликт на интереси, и призовава Хърватия да въведе адекватна система за защита и санкциониране на конфликтите на интереси на всички равнища и да постигне резултати в прилагането, включително по-силна професионална и административна подкрепа за Комисията за конфликт на интереси, която да гарантира ефективното ѝ функциониране, издаването на писмени тълкувателни насоки и обучение на държавни служители относно конфликтите на интереси в съответните държавни органи, като се прави необходимото, за да се гарантира, че тези насоки (етичен кодекс/ кодекс за поведение) се предлагат активно на вниманието на служителите. Освен това ЕС призовава Хърватия да въведе адекватна система за наблюдение и установяване на истинността на декларациите за притежавано имущество на държавни служители и съдии, в това число възпиращи санкции за неспазване.

Международна правна рамка и институции

ЕС отбелязва, че Хърватия е постигнала съответствие с всички международни правни инструменти в тази област. ЕС насърчава Хърватия да приложи тези правни инструменти и да приеме политики и мерки за борба с корупцията, като използва мултидисциплинарен подход. ЕС отбелязва предоставената от Хърватия информация относно установяването на т.нар. вертикална система на USKOK в Хърватия, включваща USKOK, Националната служба „Полиция“ за борба с организираната престъпност (PNUSKOK) и специализираните състави за корупционни дела в окръжните съдилища в Загреб, Сплит, Осиек и Риека. ЕС отбелязва, че изпълнението на тези неотдавна приети институционални договорености е на ранен етап. Освен това ЕС отбелязва, че специализирани състави за корупционни дела има само на ниво първоинстанционен съд. Във връзка с това ЕС подчертава, че е важно Хърватия да постигне успехи в ефективното разследване, наказателното преследване и съдебните решения по дела за организирана престъпност и корупция, независимо от нивото, включително в уязвими сектори като възлагането на обществени поръчки. ЕС призовава Хърватия да гарантира ефикасното и ефективно разглеждане на дела за корупция и организирана престъпност от USKOK, полицията и съдилищата, в това число по-добро междуведомствено сътрудничество, особено сред правоприлагащите органи и в областта на финансовото сътрудничество и обработката на данни, както и установяването и изпълнението на меморандуми за разбирателство и протоколи за сътрудничество. Освен това ЕС насърчава Хърватия да работи за подобряване на международното си сътрудничество, особено по отношение на организираната престъпност, включително обмена на информация въз основа на международните конвенции.

ЕС призовава Хърватия да укрепи още повече капацитета на USKOK, не на последно място с оглед на нарасналите му отговорности съгласно наказателно-процесуалния кодекс. ЕС призовава Хърватия да предостави на USKOK, PNUSKOK и други органи за борба с корупцията необходимата независимост, за да могат те да изпълняват функциите си ефективно и без излишно въздействие. ЕС подчертава, че е важно разследванията да са достатъчно широки, за да се гарантира проучването на всички осъществими възможности, и предупреждава да не се налагат ограничения върху разследванията, особено свързаните с политическа корупция, в името единствено на бързи резултати. ЕС отбелязва, че две трети от делата за корупция се прекратяват от прокуратурата и приканва Хърватия да гарантира по-голяма прозрачност и контрол върху такива отхвърляния.

Освен това ЕС подчертава, че е важно на полицията да се предоставят достатъчно човешки и технически ресурси и да се подобри ефективността ѝ, в това число чрез деполитизация, повишаване на професионализма и назначения въз основа на качествата, укрепване на специализирания експертен опит, особено в областта на финансовите престъпления, и подобряване на сътрудничеството между PNUSKOK, данъчната администрация, митниците и полицията, в това число финансовата полиция. ЕС приканва Хърватия да отдели достатъчно ресурси за укрепване на четирите регионални бюра на PNUSKOK.

ЕС призовава Хърватия да повиши капацитета на съдилищата за разглеждане на дела за корупция и организирана престъпност, включително по отношение на човешките ресурси и логистиката, както и да осигури прилагането на възпиращи санкции. ЕС приканва Хърватия да въведе приоритетни срокове за публикуването на писмените обосновки на присъди.

ЕС приканва Хърватия да гарантира разработването на адекватна статистика, която да позволи ефективно наблюдение на обработката на дела на всички етапи от процедурата за разследване/ съдебната процедура.

iii) Основни права

Общи положения

ЕС отбелязва информацията от Хърватия относно основните права. ЕС приканва Хърватия да продължи работата за подобряване на положението с правата на човека, и по-конкретно във връзка с недискриминацията, процесуалните гаранции, правата на лицата от малцинствата, културните права и защитата на личните данни, както и да предприеме мерки срещу расизма и ксенофобията.

Права на човека

ЕС отбелязва информацията от Хърватия относно правата на човека. По-конкретно ЕС отбелязва намеренията на Хърватия по отношение на условията в затворите, и особено планираното увеличаване на капацитета на затворите. ЕС насърчава Хърватия да продължи да предприема тези и други мерки, за да се облекчи пренаселването на затворите, включително пълното прилагане на новата пробационна система съгласно Закона за пробациите от януари 2010 г. ЕС подчертава, че условията на задържане са сред основните фактори за изграждане на взаимно доверие в съответните правни системи. По отношение на *свободата на изразяване* ЕС приканва Хърватия да изпълни плановете си в тази област, като направи необходимото, за да гарантира постигането на стандартите на ЕС. ЕС подчертава, че свободата на изразяване, свободата на печата и свободата на събирания са основни ценности на ЕС. ЕС призовава Хърватия да обърне специално внимание на разследването и наказателното преследване на случаи на сплашване и насилие над журналисти, особено разследващи случаи на корупция и организирана престъпност. Освен това ЕС призовава Хърватия да направи необходимото, за да гарантира, че издателите и журналистите не са обект на политически натиск нито на национално, нито на местно равнище.

Що се отнася до *борбата с дискриминацията и престъпленията от омраза*, ЕС подчертава, че е важно да се прилага изцяло съответното законодателство и да се гарантира, че правоприлагащите органи работят ефективно. ЕС приканва Хърватия да вземе мерки за укрепване на ролята на Службата на омбудсмана като централен орган за прилагане на законодателството за борба с дискриминацията, включително чрез предоставяне на адекватни бюджетни средства. Освен това ЕС отбелязва значението на максимални и подходящи последващи действия по препоръките на омбудсмана.

ЕС насърчава Хърватия да продължи да изпълнява националните планове относно правата на децата, на жените и на хората с увреждания, за да гарантира адекватното преодоляване на оставащите недостатъци, и да увеличи човешките ресурси и финансовата стабилност на Службата по правата на човека и на омбудсманите за децата, жените и лицата с увреждания.

Процедурни гаранции

ЕС отбелязва информацията от Хърватия относно процесуалните гаранции. ЕС отбелязва, че Европейският съд по правата на човека продължава да се натъква на нарушения в Хърватия на правото на справедлив процес и продължителността на производството, включително на процедурата по изпълнение, съгласно член 6 от Конвенцията. ЕС призовава Хърватия да предприеме всички необходими стъпки, за да гарантира наличието на ефективни средства за правна защита в националната правна система за предотвратяване на излишно забавяне в съдопроизводството. Що се отнася до правото на справедлив процес и достъп до правосъдие, ЕС подчертава, че е важно да се подобри прилагането на Закона за правната помощ, включително чрез опростени процедури за кандидатстване и намаляване на разликата между правната помощ и обичайните адвокатски хонорари. Освен това ЕС призовава Хърватия да гарантира подходящо наблюдение на прилагането на системата за правна помощ и при необходимост да взема мерки за коригиране.

ЕС отбелязва и намеренията на Хърватия за реформа на административното правосъдие въз основа на Закона за административните спорове, включително създаването на двустепенна система от административни съдилища и обявяването на Административния съд за съд с пълна компетентност по смисъла на член 6 от Европейската конвенция за правата на човека и член 47 от Хартата на основните права. В този контекст ЕС подчертава и значението на една по-широка административна реформа, включително, наред с другото, чрез пълното прилагане на Закона за общите административни процедури.

Зачитане и защита на малцинствата, културни права

ЕС отбелязва информацията от Хърватия относно мерките, целящи *защита на малцинствата*, включително плана за действие за прилагането на Конституционния акт за правата на националните малцинства.

ЕС подчертава, че е важно Хърватия да вземе мерки за по-нататъшно подобряване на защитата на малцинствата, в частност на сърбите и ромите, които срещат специфични предизвикателства. ЕС призовава Хърватия да подобри прилагането на Конституционния акт за правата на националните малцинства, в частност за да се преодолее недостатъчното представяне на малцинствата в държавната администрация, съдебната система и полицията. Във връзка с това Хърватия се приканва да предоставя редовно информация за прилагането на координираните от Министерството на администрацията планове за заетост и да направи необходимото за постигането на конкретни резултати, включително чрез подобряване на наблюдението на прилагането им. ЕС взема под внимание предоставената информация относно съветите за националните малцинства, в това число на местно равнище. В това отношение ЕС приканва Хърватия и занапред да предприема стъпки, които да гарантират ефективното функциониране на тези съвети, включително бюджетната автономност на местните съвети за националните малцинства.

Освен това ЕС призовава Хърватия да предприеме мерки срещу дискриминацията на малцинствата в по-широк план, включително чрез приемането на стратегия за преодоляване на дискриминацията на малцинствата в публичния сектор извън обхвата на Конституционния акт за правата на националните малцинства. Следва да се обърне внимание и на достъпа на членове на малцинствените групи до социални права. ЕС насърчава Хърватия да продължи да организира за лицата, принадлежащи към националните малцинства, дейности за повишаване на осведомеността за правата им и да предприеме стъпки за изграждане на доверие сред членовете на малцинствените групи в правителствената политика относно малцинствата, включително чрез повишаване на прозрачността и диалога. ЕС призовава Хърватия да продължи да прилага стратегията и плана за действие за защита и интегриране на ромите, особено по отношение на заетостта, образованието и жилищното настаняване, както и да осигури необходимите средства.

ЕС подчертава, че е важно да се намери решение на неразрешените въпроси за бежанците, произтичащи от конфликта през 90-години на XX век. В това отношение ЕС подчертава, че е особено важно да продължат усилията за подобряване на климата за социална и икономическа реинтеграция на завърналите се лица и за улесняване на приемането им в приемни общности.

ЕС призовава и за пълното прилагане на плана за действие на Хърватия по програмата за осигуряване на жилищно настаняване на бежанци и предишни титуляри на право на владение или ползване, които желаят да се завърнат в Хърватия, включително постигането на целите за 2008 г. и 2009 г. за осигуряване на настаняване както в районите, обект на специално внимание от страна на държавата, така и извън тях. ЕС приканва Хърватия да постигне значителен напредък в осигуряването на настаняване на всички други одобрени кандидати за жилищно настаняване въз основа на план с подробен разчет на разходите. ЕС настоячиво призовава Хърватия да процедира внимателно при разглеждането на случаи на жилища, останали необитаеми, и подчертава, че всяко преместване следва да се извършва, като се прилагат ясни и справедливи критерии, включително при необходимост тясно сътрудничество с Върховния комисариат на ООН за бежанците. ЕС приканва Хърватия да укрепи обработката на жалби по отхвърлени молби за жилищно настаняване, да се справи с натрупването на изостанали жалби и да постигне значителен напредък във възстановяването на останалото имущество.

ЕС подчертава значението на непрекъснатия напредък по *признаването* на решения и отделни актове относно пенсиите и свързаните с тях права. ЕС приканва Хърватия да обработва молбите без забавяне и да предприеме съразмерни мерки за наблюдение и коригиране, за да гарантира единното прилагане от местните пенсионни служби на обективни критерии.

ЕС подчертава, че е важно Хърватия да подобри точността на статистическото наблюдение на всички аспекти на процеса по завръщане на бежанците.

Предвид важното регионално измерение на въпроса за бежанците и ангажираността на Хърватия в добросъседските отношения ЕС призовава страната да се включи активно в регионалните процеси за намиране на решение на оставащите въпроси за връщането на бежанците, в това число загубени права на владение и ползване.

Мерки срещу расизма и ксенофобията

ЕС призовава Хърватия да приложи мерки за повишаване на обществената толерантност и помирението между етническите групи. В частност Хърватия следва да насърчава толерантността към сръбското малцинство и да вземе подходящи мерки за защита на лицата, които може все още да са обект на заплахи или актове на дискриминация, враждебност или насилие. Хърватия следва да вземе мерки срещу расизма и ксенофобията, в това число чрез повишаване на публичната осведоменост, образование, включително чрез преразглеждане на ролята на училищното обучение, средствата за масово осведомяване, и подходящо реагиране на случаи на расизъм на политическо равнище и на равнище правоприлагане. ЕС приканва Хърватия да запълни празнините в съществуващата правна рамка, включително чрез разглеждане на възможността да се измени Законът за простъпките с цел квалифицирането като простъпки на нарушения на обществения мир и ред, продиктувани от расови, етнически, религиозни и други подбуди.

Защита на личните данни

ЕС отбелязва ангажимента на Хърватия да постигне съответствие с достиженията на правото на ЕС относно защитата на личните данни. В това отношение ЕС приканва Хърватия да повиши капацитета на Агенцията за защита на данните да извършва надзорната си дейност.

iv) Права на гражданите на ЕС

Право на гласуване и кандидатиране на общински избори

ЕС отбелязва ангажимента на Хърватия да приеме Закона за измененията на Закона за избиране на членове на представителните органи на местното и регионалното самоуправление до края на 2010 г., както и да въведе изменения в съответните конституционни разпоредби за упражняването на активни и пасивни изборителни права на местни избори в Хърватия от страна на граждани на ЕС, които пребивават в Хърватия.

Право на свободно движение и пребиваване

ЕС отбелязва ангажимента на Хърватия да измени Закона за чужденците, за да приведе своите разпоредби в пълно съответствие с Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно правото на гражданите на Съюза и членовете на техните семейства да се придвижват и пребивават свободно на територията на държавите-членки, както и намеренията на страната да осигури на държавните служители необходимото обучение за прилагането на тези разпоредби.

Дипломатическа и консулска закрила

ЕС отбелязва ангажимента на Хърватия да измени през 2011 г. Закона за външните работи и да приеме съответните правила за изпълнение, за да може да предоставя защита на граждани на ЕС в съответствие с Решение 95/553/ЕО на представителите на правителствата на държавите-членки, заседаващи в рамките на Съвета, от 19 декември 1995 г. относно закрилата на гражданите на Европейския съюз, осигурявана от дипломатическите и консулските представителства, и да приложи Решение 96/409/ОВППС на представителите на правителствата на държавите-членки, заседаващи в рамките на Съвета, от 25 юни 1996 г. относно утвърждаването на временен документ за пътуване.

* * *

Предвид състоянието на подготовката към момента и като приема, че Хърватия трябва да продължи да осъществява напредък в привеждането на законодателството си в съответствие с достиженията на правото на ЕС по глава „Съдебна система и основни права“, както и в тяхното прилагане, и в частност по изложените по-горе въпроси, ЕС отбелязва, че тази глава може да бъде временно затворена, едва след като бъде постигнато съгласие, че са изпълнени следните критерии:

Съдебна система

Хърватия актуализира стратегията си за съдебна реформа и плана за действие и осигурява ефективно прилагане. По-специално,

- Хърватия разполага с достатъчен институционален капацитет за управлението на съдебните реформи, включително следзаконодателния надзор.

Хърватия укрепва независимостта, отчетността, безпристрастността и професионализма на съдебната система. По-специално,

- Хърватия постига резултати в набирането и назначаването на съдии, прокурори и председатели на съдилища въз основа на прилагането на единни, прозрачни, обективни и национално приложими критерии, залегнали в закона, включително Държавното училище за съдии и прокурори започва да функционира ефективно;
- Хърватия реформира и укрепва Държавния съдебен съвет и Държавния прокурорски съвет (включително чрез избирането на професионални членове от техни колеги), за да могат тези структури да изпълняват професионално, безпристрастно и без политическо или друго вмешателство основните си функции, и по-конкретно назначаването, професионалното ориентиране и дисциплинарните мерки за съдиите и прокурорите.

Хърватия подобрява ефективността на съдебната система. По-специално,

- Хърватия намалява значително броя на изостаналите дела в съдилищата, особено стари граждански и наказателни дела и решения за изпълнение, и предприема подходящи правни и организационни мерки, за да предотврати ненужно забавяне в съдебните дела, включително въвеждането на нови методи за изпълнение, за да се гарантира изпълнението на съдебните решения в разумни срокове, по-доброто използване на алтернативното разрешаване на спорове (АРС), в това число опростяването на механизмите за АРС, и резултати в прилагането на новия наказателно-процесуален и новия граждански процесуален кодекс;

- Хърватия отбелязва напредък по отношение на физическата инфраструктура и компютъризирането на съдилищата, ускореното въвеждане на системи за управление на делата, в частност интегрираната система за управление на дела (ICMS), установяването на унифицирана статистическа система за наблюдение на всички видове дела в различните съдилища и в прокуратурата, и въвежда разпределянето на делата на случаен принцип в съдилищата;
- Хърватия продължава да рационализира градските съдилища и съдилищата за простъпки, като осигурява ефикасно функциониране на слетите съдилища, и установява ясно дългосрочните логистични и финансови средства за завършване на процеса на рационализиране на съдилищата; Хърватия приема ясно определен план за рационализиране на окръжните и търговски съдилища.

Хърватия подобрява обработката на национални дела за военни престъпления. По-специално,

- Хърватия установя метод за отчитане на безпристрастното гледане на дела за военни престъпления от правоприлагащите органи и съдилищата и предприема ефективни действия за справяне с безнаказаността, по-конкретно като гарантира правилното разследване и съдебно преследване на неразследвани и непреследвани до момента престъпления, както и приемането и прилагането на ясна стратегия за преодоляване, наред с другото, на регионалните различия в рамките на Хърватия, и постоянна ангажираност на двустранно и регионално равнище;
- Хърватия изпълнява плана за действие за преразглеждане на гледаните задочно дела и новите разпоредби на Наказателно-процесуалния кодекс за възобновяване на производства и за предоставяне на други средства за правна защита като защита на законността, като гарантира, че съответните съдебни органи разглеждат безпристрастно и правилно искания за възобновяване на производство и възобновени съдебни процеси.

Борба с корупцията

Хърватия постига значителни резултати, основани на ефикасно, ефективно и непредубедено разследване, наказателно преследване и съдебни решения по дела за организирана престъпност и корупция на всички нива, включително корупция по високите етажи, и в уязвими сектори като възлагането на обществени поръчки. По-специално,

- Хърватия укрепва още повече оперативния капацитет на USKOK, включително чрез включване в компетентността му на данъчни измами, свързани с престъпления за организирана престъпност и корупция, подобряване на финансовата експертиза и осигуряване на достатъчно обучение и средства с оглед на новата му роля в обвинителната система от юли 2009 г.
- Хърватия предприема стъпки за подобряване на ефективността и независимостта на полицията, включително чрез деполитизиране и повишаване на професионализма, укрепване на специализирания експертен опит, особено относно финансови престъпления, и по-добро сътрудничество с други ведомства, финансовия сектор и международни партньори; Хърватия прилага ефективно и последователно разпоредбите на член 82 от Наказателния кодекс относно конфискацията и установява ясни отговорности и правила за правилното управление на имущество, конфискувано при наказателно производство.
- Хърватия увеличава капацитета на съдилищата за адекватна обработка на дела, включително по отношение на човешките ресурси и логистиката.

Хърватия постига резултати чрез засилени превантивни мерки в борбата с корупцията и конфликта на интереси. По-специално,

- Хърватия увеличава прозрачността и интегритета в публичната администрация и държавните дружества, включително чрез подобряване на законодателството относно достъпа до информация и прилагането му, като приема, изменя и прилага законодателството, необходимо за пълното прилагане на Закона за общите административни процедури, изпълнява планове за действие за борба с корупцията в държавните дружества и организира постоянно обучение за персонала;

- Хърватия внася изменения в сега действащото законодателство относно финансирането на политически партии, за да може, наред с другото, в обхвата му да се включат и предизборните кампании и да се повиши прозрачността и независимият надзор;
- Хърватия прави необходимото, за да гарантира наличието на ефективно законодателство и системи за защита и санкциониране на конфликти на интереси на всички равнища в държавната/публичната администрация и да наблюдава и удостоверява истинността на декларации за притежавано имущество на публични служители и съдии, включително възпиращи санкции за неспазване. Хърватия прави необходимото, за да гарантира наличието на ефективни системи, които да дават възможност и да съдействат при съобщаването за корупция и лошо управление в публичните институции.

Основни права

Хърватия укрепва защитата на малцинствата, включително чрез ефективно прилагане на Конституционния акт за правата на националните малцинства. По-специално,

- Хърватия предприема стъпки, за да гарантира осезаемото подобряване в ръста на заетост на националните малцинства в структурите на държавната администрация и структурите на местното и регионалното самоуправление, в полицията и съдебната система, и установява ефективна система за статистическо наблюдение, включително чрез приемането, прилагането и наблюдението на плановете за заетост в съответните органи;
- Хърватия извършва всеобхватно проучване на недостатъчното представяне на малцинствата в широкия публичен сектор извън обхвата на Конституционния акт за правата на националните малцинства и приема план за преодоляване на установените недостатъци;
- Хърватия взема мерки за помирение и повишаване на толерантността сред гражданите, включително чрез образование и преразглеждане на ролята на училищното обучение, чрез средствата за масово осведомяване и подходящо реагиране на политическо равнище и равнище правоприлагане спрямо случаи на расизъм и ксенофобия;

Хърватия урежда нерешени въпроси, свързани със завръщането на бежанците. По-специално,

- Хърватия изпълнява в пълна степен своя план за действие по програмата за осигуряване на жилищно настаняване на бежанци и предишни титуляри на право на владение или ползване, които желаят да се завърнат в Хърватия, включително постигането на целите за 2008 г. и 2009 г. за осигуряване на настаняване както в районите, обект на специално внимание от страна на държавата, така и извън тях; Хърватия постига значителен напредък в осигуряването на настаняване на всички други одобрени кандидати за жилищно настаняване въз основа на план с подробен разчет на разходите;
- Хърватия укрепва обработката на жалби по отхвърлени молби за жилищно настаняване, преодолява натрупването на изостанали жалби и постига значителен напредък във възстановяването на останалата собственост;

Хърватия подобрява защитата на правата на човека. По-специално,

- Хърватия подобрява достъпа до правосъдие, включително като прави необходимото, за да гарантира, че до датата на присъединяване Административният съд става съд с пълна компетентност по смисъла на член 6 от Европейската конвенция за правата на човека и член 47 от Хартата на основните права както в законово отношение, така и на практика; и като прави необходимото, за да гарантира по-добро прилагане на Закона за правната помощ;
- Хърватия установява метод за прилагане на Закона за борба с дискриминацията и Закона за престъпленията от омраза, като прави необходимото, за да гарантира, че правоприлагащите органи разрешават ефективно случаи и че се укрепва Службата на омбудсмана.

Сътрудничество с Международния наказателен трибунал за бивша Югославия

Пълното сътрудничество с МНТБЮ остава изискване за напредъка на Хърватия в процеса на присъединяване, включително за временното затваряне на тази глава, в съответствие с рамката за преговори, приета от Съвета на 3 октомври 2005 г.

Наблюдението на напредъка по привеждането на законодателството в съответствие с достиженията на правото на ЕС и тяхното прилагане ще продължи в хода на преговорите. ЕС подчертава, че с особено внимание ще следи развитието по всички конкретни въпроси, посочени по-горе, за да гарантира, че Хърватия притежава необходимия административен капацитет. Необходимо е да се отдели особено внимание на връзките между настоящата глава и други преговорни глави. Окончателна оценка на съответствието на законодателството на Хърватия с достиженията на правото на ЕС, както и на капацитета на страната за тяхното прилагане, може да бъде направена едва на по-късен етап от преговорите. Освен информацията, която ЕС може да изисква с оглед на преговорите по тази глава и която следва да бъде предоставена на Конференцията, ЕС приканва Хърватия редовно да предоставя на Съвета за стабилизиране и асоцииране подробна писмена информация за напредъка в прилагането на достиженията на правото на ЕС.

Като се имат предвид всички посочени по-горе съображения, ще бъде необходимо Конференцията да разгледа отново настоящата глава в подходящ момент.

Освен това ЕС припомня, че е възможно между 1 март 2010 г. и приключването на преговорите към достиженията на правото на ЕС да се добавят нови елементи.